

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie február 2015

II. senát

Nálezy:

spisová značka	II. ÚS 424/2012
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	6. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 15 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 16 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 33 Ústavy Slovenskej republiky čl. 2 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 19 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane práv dieťaťa čl. 37 písm. a) Dohovoru o ochrane práv dieťaťa
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia si v občianskom súdnom konaní okrem iného uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala vzniknúť v dôsledku rasovo motivovaného trestného činu, pri ktorom došlo k ublíženiu na zdraví sťažovateľov a k úmrtiu ich rodinného príslušníka (manželka, resp. matka sťažovateľov). Žalobu podali proti fyzickým osobám, ktorých vina za spáchanie vyššie uvedeného trestného činu bola preukázaná v trestnom konaní.</p> <p>Nemajetková ujma pozostávala z nárokov samotných sťažovateľov v dôsledku porušenia ich práva na ochranu osobnosti, ako aj z náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela zomrelá príbuzná sťažovateľov. V časti týkajúcej sa ujmy spôsobenej ich zomrelej príbuznej však v priebehu konania sťažovatelia vzali žalobu späť.</p> <p>Okresný súd nárok sťažovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol a konštatoval, že sťažovatelia neuniesli dôkazné bremeno na preukázanie tohto nároku. Podľa názoru okresného súdu síce bolo preukázané, že trestným činom došlo k porušeniu práva na ochranu osobnosti sťažovateľov, avšak sťažovatelia nepreukázali, že týmto zásahom bola v značnej miere znížená ich dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti, čo je predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Takéto zníženie dôstojnosti a správnosti pritom malo byť podľa názoru okresného súdu preukázané lekáorskými posudkami, z ktorých by vyplývala existencia psychickej ujmy v dôsledku trestného činu. Rovnako podľa okresného súdu nebola preukázaná ani výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.</p> <p>Sťažovatelia podali proti rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, na základe ktorého bol</p>

	<p>napadnutý rozsudok potvrdený krajským súdom, ktorý si osvojil závery prvostupňového súdu a dodal, že nebola preukázaná súvislosť medzi útokom zo strany žalovaných a následnou emigráciu sťažovateľov, ktorá mala byť vyvolaná strachom z rasovo motivovaných útokov.</p> <p>Proti rozhodnutiu krajského súdu podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť, v ktorej namietali, že predmetným rozhodnutím nebola sťažovateľom poskytnutá dostatočná ochrana ich právam chráneným Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ako aj medzinárodnými dohovormi. Podľa sťažovateľov je totiž už z charakteru trestného činu zrejmé, že ním došlo k zásahu do viacerých práv sťažovateľov, čo napokon konštatoval aj okresný súd. Sťažovatelia totiž v dôsledku fyzického napadnutia stratili rodinného príslušníka, pričom išlo o rasovo motivovaný útok, ktorý bol aj široko medializovaný, preto je nepochybné, že sťažovateľom vznikla nemajetková ujma, na vyváženie ktorej nepostačuje len odsudzujúci rozsudok v trestnom konaní. Rozhodnutím krajského súdu tak podľa sťažovateľov boli porušené ich práva podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a čl. 33 ústavy, ďalej podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 37 písm. a) Dohovoru o ochrane práv dieťaťa.</p>
ratio decidendi	<p>1. K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 15 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 2 ods. 1 dohovoru</p> <p>Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti v tomto bode je podstatné, že sťažovatelia počas konania pred súdom prvého stupňa vzali žalobu späť práve v tej časti, ktorú zakladali na zodpovednosti žalovaných páchatel'ov za smrť ich manželky, resp. matky. Najneskôr týmto momentom (späťvzatím) tak prestala byť predmetom konania všeobecných súdov otázka, či zo zásahu do práva na život matky, resp. manželky, páchatel'mi trestného činu má vyplývať aj nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy za tento zásah.</p> <p>Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tak všeobecné súdy nemohli porušiť právo zomrel príbuznej sťažovateľov na život tým, že jej pozostalým nepriznali náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do tohto práva, pretože takýto nárok z vôle žalovaných prestal byť predmetom konania už pred súdom prvého stupňa. <u>Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel.</u></p> <p>2. K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1 ústavy a čl. 8 dohovoru</p> <p>Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom bol aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 a § 15 Občianskeho zákonníka a čl. 13 dohovoru. Z obsahu žaloby je zrejmé, že priznanie nemajetkovej ujmy požadovali okrem iného aj za „fyzickú ujmu“, „duševnú ujmu“, „bolesť“ či „útrapy“.</p> <p>Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka zaručuje každému človeku právo na ochranu viacerých zložiek osobnosti, pričom pri zásahu do niektorých zložiek vymedzených v § 11 už takpovediac z podstaty veci nemôže nastať zníženie vážnosti v spoločnosti, a niekedy nenastane ani zníženie dôstojnosti. Takýmito prípadmi môžu byť okrem iného zásahy do súkromia v podobe protiprávneho usmrtenia blízkej osoby a s tým spojeného narušenia súkromných väzieb medzi nebohým a pozostalým.</p> <p>Súd prvého stupňa sa v rámci skúmania podmienok priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zameral len na otázku, či bola v značnej miere znížená dôstojnosť a vážnosť sťažovateľov v spoločnosti, a preukázaním výlučne tejto skutočnosti podmienil priznanie tejto náhrady. Podľa záverov okresného súdu by táto skutočnosť mala byť preukázaná znaleckým posudkom, resp. lekárskou správou, z ktorých by vyplývalo, že sťažovatelia utrpeli psychickú poruchu. Vo vzťahu k tomuto záveru okresného súdu ústavný súd uvádza, že diagnostikovanú alebo znaleckým posudkom preukázanú psychickú ujmu treba považovať za poškodenie (duševného) zdravia, ktoré sa odškodňuje ako škoda na zdraví, resp. ako sťaženie spoločenského uplatnenia podľa ustanovení § 444 Občianskeho zákonníka. Ujma na súkromnom a rodinnom živote v podobe straty blízkej osoby (aj keď ju sťažovatelia miestami označovali ako „psychickú ujmu“) je však ujmom odlišnej povahy.</p> <p>Okresný súd ďalej konštatoval, že rasový útok proti sťažovateľom bol viackrát medializovaný, avšak uvedené skutkové zistenie nijako nevyhodnotil najmä vo vzťahu k údajne nepreukázanému difamačnému následku. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že už samotný diskriminačný (rasový) motív konania žalovaných voči sťažovateľom je hlboko ponižujúci a spôsobilý v značnej miere znížiť dôstojnosť sťažovateľov ako</p>

	<p>poškodených.</p> <p>Nesprávny je tiež záver okresného súdu, že sťažovatelia nepreukázali výšku požadovanej nemajetkovej ujmy a v tomto smere neprodukovali žiadne dôkazy. Rozhodovanie o výške náhrady nemajetkovej ujmy totiž zákon ponecháva na voľnú úvahu súdu, ktorá však nemôže byť svojvoľou.</p> <p>Odvolačný súd sa zamerlal zužujúco len na posúdenie otázky, či život sťažovateľov po útoku, v súvislosti s ich tvrdením o ďalších rasovo motivovaných útokoch, v dôsledku ktorých sťažovatelia pociťovali strach a ktoré napokon vyústili do emigrácie, bol v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom žalovaných. Vôbec sa však nezaoberal otázkou, ako neoprávnený zásah žalovaných zasiahol do súkromia a rodinného života sťažovateľov v súvislosti so smrťou ich manželky a matky. Krajský súd síce konštatoval, že smrť manželky a matky je spravidla závažným zásahom do rodinného života, do rodinného súkromia, zároveň však dostatočne neodôvodnil, prečo v prípade sťažovateľov takýto závažný zásah do ich súkromného a rodinného života neodôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.</p> <p>Konajúce súdy v tejto súvislosti dostatočne právne neposúdili tie otázky, ktoré boli v danom prípade rozhodujúce (napríklad v ktorých sférach a oblastiach sa prejavila ujma spôsobená sťažovateľom, aký bol stupeň závažnosti spôsobenej ujmy vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, či sa javí postačujúce zadosťučinenie v podobe morálnej satisfakcie, resp. či závažnosť vzniknutej ujmy opodstatňuje priznanie peňažnej náhrady). Právny záver vyslovený krajským súdom preto podľa názoru ústavného súdu nie je výsledkom ústavne konformného výkladu vo veci aplikovaných ustanovení § 11 až 13 Občianskeho zákonníka a nezakladá sa na relevantných a dostatočných dôvodoch.</p> <p>Konajúce súdy v dôsledku extrémne úzkej interpretácie vo veci aplikovaných ustanovení neposkytli ochranu súkromiu a dôstojnosti, resp. súkromnému a rodinnému životu sťažovateľov a to až do takej miery, že svoje rozhodnutia zaťažili prvkami arbitrárnosti a svojvoľe.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľov na nedotknuteľnosť súkromia zaručené čl. 16 ods. 1 ústavy, základné právo na ochranu ľudskej dôstojnosti zaručené v čl. 19 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručené čl. 8 ods. 1 dohovoru a tento rozsudok v časti týkajúcej sa nemajetkovej ujmy zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd ďalej každému zo sťažovateľov priznal finančné zadosťučinenia vo výške 1 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>3. K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 16 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a čl. 33 ústavy, práva zaručeného čl. 3 dohovoru a práv zaručených čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 37 písm. a) Dohovoru o právach dieťaťa</p> <p>Vzhľadom na záver ústavného súdu o porušení práva na nedotknuteľnosť súkromia a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a na zrušenie napadnutého rozsudku sa ústavný súd už osobitne nezaoberal ďalšími námietkami smerujúcimi k porušeniu uvedených práv, keďže bol vytvorený procesný priestor na ochranu hmotných a procesných práv sťažovateľov vo vnútri sústavy všeobecných súdov.</p> <p><u>Preto v tejto časti sťažnosti nevyhoveli.</u></p> <p>4. K namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru</p> <p>Z uvedeného článku dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Sťažovatelia mali k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý aj využili podaním žaloby, odvolania a ústavnej sťažnosti, a tak bola ich právam poskytnutá ochrana jednak zo strany okresného súdu aj krajského súdu, ale aj zo strany ústavného súdu.</p> <p><u>Ústavný súd preto nezistil súvislosť medzi namietaným porušením čl. 13 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu a návrhu v tejto časti nevyhoveli.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 8/96, I. ÚS 33/95, PL. ÚS 5/93, I. ÚS 13/00, III. ÚS 38/05 ESELP: Yasa proti Turecku, rozsudok z 2. 9. 1998; L. C. B. proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 9. 6. 1998, Van Oosterwijck proti Belgicku, rozsudok zo 6. 11. 1980 a ďalšie.</p>

spisová značka	IV. ÚS 414/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ podal v trestnom konaní dovolanie proti rozsudku krajského súdu, ktoré bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku pre nesplnenie dôvodov dovolania v zmysle § 371 Trestného poriadku.</p> <p>Po odmietnutí prvého dovolania podal sťažovateľ ďalšie dovolanie, ktoré najvyšší súd rovnako odmietol a to s poukazom na § 382 písm. d) Trestného poriadku v spojení s § 372 ods. 2 Trestného poriadku v zmysle ktorých ten, koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie a toto dovolanie súd odmietne.</p> <p>Sťažovateľ podal proti uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jeho druhé dovolanie ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal, že najvyšší súd nesprávne vyložil § 372 ods. 2 Trestného poriadku, pretože v zmysle tohto ustanovenia dovolateľ nemôže podať ďalšie dovolanie len vtedy, ak bolo jeho predošlé dovolanie zamietnuté. V danom prípade však bolo predošlé dovolanie sťažovateľa odmietnuté, teda nešlo o meritórne rozhodnutie vo veci a preto bola aplikácia dotknutého ustanovenia nesprávna. Najvyšší súd tak podľa sťažovateľa svojim rozhodnutím porušil jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p> <p>Najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti uviedol, že napadnuté rozhodnutie je v súlade s jeho doterajšou rozhodovacou praxou a nie je svojvoľné a neporušuje právo na spravodlivý proces.</p>
ratio decidendi	<p>V súvislosti s prípravou rozhodnutia o sťažnosti II. senát (pred zmenou rozvrhu práce pôvodne IV. senát) Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) rozhodujúci o sťažnosti sťažovateľa zistil, že III. senát o typovo identickej sťažnosti iného sťažovateľa už rozhodol uznesením sp. zn. III. ÚS 188/2012 z 2. mája 2012, ktorým podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde túto sťažnosť (iného sťažovateľa) odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pričom v odôvodnení tohto uznesenia sa stotožnil s právnym názorom najvyššieho súdu.</p> <p>Keďže II. senát ústavného súdu sa s právnym názorom III. senátu ústavného súdu nestotožnil, predložil v súlade s § 6 zákona o ústavnom súde pred rozhodnutím plénu ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov.</p> <p>Svoj návrh odôvodnil tým, že nemožno stotožňovať dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku so zamietnutím dovolania podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.</p> <p>K uvedenému záveru možno dospieť v prvom rade gramatickým výkladom predmetných ustanovení Trestného poriadku. Relevantná formulácia v § 382 písm. c) Trestného poriadku je „nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371“. Podľa komentára k Trestnému poriadku (ASPI – Kolektív: Minárik, Š.) súd postupuje podľa tohto ustanovenia, „ak podané dovolanie neobsahuje žiadny dôvod v zmysle § 371“. Relevantná formulácia v § 392 ods. 1 Trestného poriadku je: „dôvody dovolania nie sú preukázané“. Uvedené ustanovenie možno vykladať tak, že v dovolaní boli uvedené dôvody, ktoré obsahovo zodpovedajú dovolacím dôvodom podľa Trestného poriadku, avšak po preskúmaní veci bolo zistené, že tieto dovolacie dôvody sa nepreukázali, teda v zásade to, že tvrdenie o danosti niektorého dovolacieho dôvodu nezodpovedá skutočnosti.</p> <p>Tento výklad možno podporiť ďalšou argumentáciou. Dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku je zrejмый, čo je vyjadrené v uvedenom ustanovení tým, že dovolací súd k tomuto záveru môže dospieť (a v zásade k nemu dospeje) „bez preskúmania veci“. Záver podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku nie je na prvý pohľad zrejмый, k jeho zisteniu je potrebné preskúmať vec, t. j. preskúmať zákonnosť</p>

	<p>a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374 Trestného poriadku, ktoré sú uvedené v dovolaní (§ 384 ods. 1 Trestného poriadku).</p> <p>Rozdielnosť uvedených dôvodov vyplýva aj z rozdielného procesného postupu, ktorý zákon ustanovuje v súvislosti s uvedenými rozhodnutiami (neverejné, resp. verejné zasadnutie) ako zo zákonnej formulácie výroku dovolacieho rozhodnutia (odmietne, resp. zamietne).</p> <p>Pokiaľ najvyšší súd vo svojom uznesení o odmietnutí dovolania argumentoval systematickým zaradením § 372 ods. 2 Trestného poriadku pred relevantné ustanovenia Trestného poriadku, tento argument nepovažuje ústavný súd za správny a ani za presvedčivý. Samotná skutočnosť, že § 372 ods. 2 Trestného poriadku je zaradený pred relevantné ustanovenia Trestného poriadku, neznamená, že toto ustanovenie možno aplikovať aj na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.</p> <p>Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že použitie analógie v trestnom práve procesnom by malo prichádzať do úvahy len v obzvlášť výnimočných a ojedinelých prípadoch., pričom analógia, ktorej dôsledky sú v neprospech osoby, voči ktorej sa vedie trestné konanie, je v zásade neprípustná. V prerokúvanom prípade nejde o obzvlášť výnimočnú a ojedinelú situáciu s tým, že účinky tejto analógie sú v neprospech osoby, voči ktorej sa viedlo trestné konanie, a zasahujú do jej základného práva na súdnu ochranu.</p> <p>Najvyšší argumentoval aj tým, že takýto výklad a aplikácia § 372 ods. 2 Trestného poriadku reflektuje úmysel zákonodarcu, táto argumentácia však obstojí len vo vzťahu k úmyslu tak, ako ho zákonodarca vyjadril v dôvodovej správe k zákonu č. 262/2011 Z. z. Jazyková formulácia právnej normy § 372 ods. 2 Trestného poriadku však zjavne nezahŕňa situácie, keď skoršie dovolanie bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, hoci by sa to javilo byť logické vzhľadom na úmysel vyjadrený v dôvodovej správe. Úmysel zákonodarcu znemožniť podanie ďalšieho dovolania aj v prípade, ak skoršie dovolanie bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, „nebol vyjadrený spôsobom, ktorý zodpovedá požiadavkám na určitosť a jasnosť právnych predpisov v podmienkach právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy). Toto pochybenie musí ísť na ťarchu zákonodarcu, ktorý ho môže napraviť jedine tým, že tento dôvod uvedie priamo v texte príslušného ustanovenia. V právnom štáte nesmie súd naprávať pochybenia zákonodarcu pri formulácii právnych predpisov interpretáciou, ktorá takto zmení ústavne konformný, ale z pohľadu štátnej moci nevýhodný text právneho predpisu.</p> <p>Na základe tohto návrhu potom plénum ústavného súdu vydalo zjednocujúce stanovisko sp. zn. PLz. ÚS 3/2014 z 22. októbra 2014 v zmysle ktorého:</p> <p>„Ustanovenie § 372 ods. 2 Trestného poriadku nemožno analogicky aplikovať na prípady odmietnutia skôr podaného dovolania v tej istej trestnej veci podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, keďže takéto použitie analógie je spôsobilé porušiť základné práva vyplývajúce zo siedmeho oddielu druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 a nasl.).“</p> <p><u>Ústavný súd viazaný právnym názorom pléna ústavného súdu nemohol o sťažnosti sťažovateľa rozhodnúť inak, ako tak, že vyslovil, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</u></p> <p><u>Ústavný súd napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a sťažovateľovi tiež priznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PLz. ÚS 3/2014</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 416/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a</p>	<p>nález – nevyhovené</p>

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	26. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napadol rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v správnom konaní, ktorým bol po odvolaní žalovaného zmenený rozsudok krajského súdu a zamietnutá žaloba prokurátora proti rozhodnutiu krajského lesného úradu o schválení zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva v poľovnom revíri. Sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi vystupoval bez právneho zástupcu ako vedľajší účastník konania na strane žalobcu a vo svojej ústavnej sťažnosti vytýkal najvyššiemu súdu, že ho nepoučil o povinnom právnom zastúpení advokátom v konaní pred najvyšším súdom v rámci správneho súdnictva, pričom podľa sťažovateľa tak urobiť mal, keďže išlo o konanie, kde Občiansky súdny poriadok vyžaduje povinné zastúpenie advokátom aj vedľajšieho účastníka. S poukazom na znenie § 250d ods. 3 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „OSP“), ako aj § 43 ods. 1, § 104 ods. 2 a § 221 ods. 1 písm. f) OSP prezentoval sťažovateľ názor, že v prípade nesplnenia tejto procesnej povinnosti by malo byť konanie zastavené.</p> <p>Okrem tejto námietky sťažovateľ ďalej poukázal, že sa krajský ani najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach nezaoberali jeho námietkami, ktoré sa týkali nesprávnej výmery vlastníkov jednotlivých poľovných pozemkov, ktoré spadajú do určeného poľovného revíru, nedostatkov pri označovaní prenajímateľov v jednotlivých nájomných zmluvách, resp. nesprávneho určenia lehoty na výkon práva poľovníctva. Poukázal pri tom tiež na výsledky rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v obdobných prípadoch, z ktorých vyplýva, že k náležitostiam zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva nepochybne patrí označenie poľovných pozemkov tvoriacich poľovný revír, čo znamená, že pozemky, na ktorých sa výkon práva poľovníctva prenajíma, musia byť v zmluve jednoznačne špecifikované s uvedením katastrálneho územia, parcelného čísla a výmery s tým, že tvoria poľovný revír, ktorý bol uznaný príslušným rozhodnutím správneho orgánu.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti došlo podľa sťažovateľa rozhodnutím najvyššieho súdu k porušeniu jeho práv zakotvených v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p>
ratio decidendi	<p>K namietanému porušeniu sťažovateľových práv najvyšším súdom v dôsledku nepoučenia sťažovateľa (ako vedľajšieho účastníka) o povinnom právnom zastúpení advokátom v rámci správneho súdnictva</p> <p>Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sa povinnosť byť zastúpený advokátom v konaní pred správnym súdom (za podmienok upravených v OSP) nevzťahuje na vedľajšieho účastníka, a teda nie je porušením práva garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ správny súd s vedľajším účastníkom konal bez toho, aby bol tento vedľajší účastník zastúpený advokátom, resp. bez poučenia o povinnom právnom zastúpení advokátom.</p> <p>V prípade žalobcu je právnym následkom jeho nezastupovania advokátom zastavenie konania podľa § 250d ods. 3 OSP. Ak by sa malo ustáliť, že povinnosť byť zastúpený advokátom sa má vzťahovať aj na vedľajšieho účastníka, potom by sa musel na porušenie tejto povinnosti vedľajšieho účastníka vzťahovať rovnako právny následok tohto porušenia v zmysle § 250d ods. 3 OSP.</p> <p>V prípade vedľajšieho účastníka však nesplnenie potenciálnej povinnosti byť zastúpený advokátom by podľa ústavného súdu nemohlo viesť k zastaveniu konania pred správnym súdom, pretože v opačnom prípade by tento úkon (spočívajúci v opomenutí nechať sa zastupovať advokátom s právnym následkom zastavenia konania pred správnym súdom) (i) odporoval jednému úkonu žalobcu (§ 93 ods. 4 OSP) spočívajúcemu v podaní žaloby proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu, (ii) ďalej by odporoval taktiež podstate a účelu tohto typu konania (konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu) pred správnym súdom, kde správny súd má dať odpoveď na otázku zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu na základe kvalifikovanej žaloby aktívne legitimovaného subjektu, ale (iii) hlavne by odporoval účelu a ochrane poskytovanej čl. 46 ods. 2 ústavy. Z tohto uhľa pohľadu nie je možné povinnosť žalobcu byť zastúpený advokátom v konaní pred správnym súdom vzťahovať aj na vedľajšieho</p>

	<p>účastníka tohto konania pred správnym súdom.</p> <p>O prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania súd rozhoduje len vtedy, ak niektorý z účastníkov namietne neprípustnosť jeho vstupu do konania. Inak vedľajší účastník do konania vstúpi buď z vlastného podnetu, alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu.</p> <p>V prípade, ak by potenciálny vedľajší účastník nezastúpený advokátom pri svojom prvom úkone smerujúcom k jeho vstupu do konania preukázal právny záujem na výsledku konania, s čím by sa stotožnil aj konajúci správny súd, a žiaden z účastníkov by nenamietal neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania, bolo by v rozpore s § 93 ods. 3 OSP, ak by konajúci súd v prípade neodstránenia nedostatku zastúpenia advokátom na strane vedľajšieho účastníka (napr. na základe poučenia podľa § 5 OSP, resp. výzvy na odstránenie tohto nedostatku) tohto do konania v pozícii vedľajšieho účastníka rozhodnutím neprípustil. Naopak, ak by napriek tomuto nedostatku správny súd nerozhodoval o prípustnosti vedľajšieho účastníka a vedľajší účastník by vstúpil do konania, požiadavka povinného právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom v konaní pred správnym súdom sa zdá byť nevyhnutiteľná a bez právneho významu.</p> <p>Predmetom konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je otázka zákonnosti rozhodnutia (príp. postupu) správneho orgánu, v ktorom správny orgán autoritatívne vysloví právny názor na zistený skutkový stav, čím zväčša konštitutívne alebo deklaratórne rozhodne o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. V tomto smere vyžadovať povinné právne zastúpenie vedľajšieho účastníka na strane odporcu by bolo (bez ďalšieho) bez podstatného právneho významu, pretože právny zástupca (advokát) vedľajšieho účastníka (rovnako ako samotný vedľajší účastník) by na podporu právnych záverov napadnutého rozhodnutia správneho orgánu musel nutne vychádzať len z medzi daných napadnutým rozhodnutím správneho orgánu (zo skutkového stavu) a konajúci správny súd preskúmava „len“ právne závery napadnutého rozhodnutia správneho orgánu (resp. jeho odôvodnenie), ktoré nemôžu byť dodatočne pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu korigované, rozširované či dopĺňané inými právnymi závermi alebo odlišným odôvodnením predkladaným zo strany vedľajšieho účastníka (jeho advokáta).</p> <p>K namietanému porušeniu sťažovateľových práv najvyšším súdom tým, že sa v napadnutom rozsudku nijako nezaoberal a nevysporiadal s argumentmi a námietkami sťažovateľa</p> <p>Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd sa riadne vysporiadal so všetkými argumentmi sťažovateľa a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj právny názor, aplikoval a interpretoval príslušné všeobecne záväzné právne predpisy v súlade s ich znením, obsahom i duchom a jeho závery obsiahnuté v napadnutom rozsudku je potrebné považovať za výraz autonómneho rozhodovania najvyššieho súdu. Postup a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol ústavne konformný, nebol svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené nebolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 117/05, II. ÚS 88/01, IV. ÚS 252/04, II. ÚS 1/95, I. ÚS 17/01 ESEP: Helle v. Fínsko, rozsudok z 19. 12. 1997; Rajkovič v. Chorvátsko, rozhodnutie z 3. 5. 2001</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 583/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Sergej Kohut</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>11. decembra 2014</p>

<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľky v procesnom postavení žalobkyň boli v celom rozsahu úspešné v konaní o určení ich vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a okresný súd im okrem iného priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia, pričom pri určení výšky odmeny právneho zástupcu vychádzal v súlade s ust. § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. z hodnoty nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom konania.</p> <p>Proti rozsudku okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania podala odvolanie žalovaná, ktorá namietala, že hodnota nehnuteľností, z ktorej vychádzal okresný súd nebola určená správne a mala byť nižšia.</p> <p>Na základe odvolania žalovanej krajský súd svojim rozhodnutím zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania tak, že žalobkyňiam priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia v nižšej sume, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzal zo záveru, že predmetom konania bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, od ktorej skutočnosti žalobkyne odvodzovali svoj nárok. Výšku odmeny právneho zástupcu sťažovateľiek potom stanovil podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z.z., t.j. tak, že hodnotu predmetu sporu v danom prípade nebolo možné určiť.</p> <p>Sťažovateľky podali proti rozhodnutiu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej namietali, že právne posúdenie veci odvolacím súdom je svojvoľné, arbitrárne, nesprávne a neudržateľné. Petit žaloby sťažovateľiek totiž znel na určenie vlastníckeho práva; o určovaní neplatnosti zmluvy okresný súd nerozhodoval. Predmetom sporu je právo peniazmi ocenené a v takom prípade sa tomu zodpovedajúca čiastka v konaniach o určenie vlastníckeho práva považuje za základ pre tarifnú hodnotu – ako to konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky (I. ÚS 119/2012). Krajský súd sa od tohto názoru bez relevantného dôvodu odklonil a rovnakú otázku vyriešil odlišne ako ústavný súd, čím porušil navyše i princíp právnej istoty. Z uvedených dôvodov podľa sťažovateľiek krajský súd porušil práva sťažovateľiek zaručené v čl. 20 a 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ďalej čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ako vyplýva z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, toto je založené na právnom názore, podľa ktorého v prípade, ak je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, avšak rozhodnutie súdu vo veci sa odvíja od posúdenia platnosti zmluvy v tom zmysle, že v prípade jej neplatnosti je potrebné určiť vec do vlastníctva žalobcu, je potrebné vychádzať z toho, že odmena advokáta sa určuje podľa § 11 ods. 1 advokátskej tarify (a hodnota sporu nie je peniazmi ocenená).</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze č. k. I. ÚS 119/2012-24 zo 16. mája 2012, vyslovil, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi ocenené, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci, pretože citované ustanovenia advokátskej tarify dôsledne rozlišujú situácie pre náhrady trov konania, kedy je predmet právneho sporu, o ktorom vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi ocenený, a kedy nie je. Inými slovami, explicitná úprava § 9 ods. 1 advokátskej tarify vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify.</p> <p>Predmetom sporu vo veci sťažovateľiek bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (ako to vyplýva z petitu žaloby sťažovateľiek, ako aj z výroku rozsudku okresného súdu). Je síce pravdou, že rozhodnutie o podanej žalobe záviselo od posúdenia predbežnej otázky, ktorou bola platnosť kúpnej zmluvy, avšak to nič na predmete konania nemôže zmeniť. Preto sa právny názor vyslovený ústavným súdom v náleze č. k. I. ÚS 119/2012-24 zo 16. mája 2012 nepochybne vzťahuje aj na prípad sťažovateľiek.</p> <p>Právo na priznanie primeranej a právnymi predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, je súčasťou práva na spravodlivý proces a tiež súvisí, pokiaľ ide konkrétne o náhradu trov právneho zastúpenia, s majetkovým právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Ak krajský súd náhradu nákladov v správnej výške určenej podľa príslušnej právnej normy sťažovateľkám nepriznal, odoprel im ochranu označených práv zakotvených v ústavnom poriadku.</p>

	<u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné práva sťažovateľiek podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu porušené boli, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</u> <u>Ústavný súd sťažovateľkám priznal aj právo na náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 119/2012

spisová značka	II. ÚS 278/2014
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. decembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľovi bol v trestnom konaní uložený súhrnný trest odňatia slobody za použitia § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 20.12.2012, ktorý bol súčasne mimoriadne znížený za použitia ust. § 39 ods. 1 Trestného zákona. Po prijatí nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 106/2011, ktorým bol vyslovený nesúlad časti ust. § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 20.12.2012 s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) podal sťažovateľ návrh na povolenie obnovy konania. Okresný súd návrh na obnovu konania zamietol a sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu bola krajským súdom zamietnutá.</p> <p>Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej poukázal na stanovisko predsedu trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Tpj 11/2013 publikované 11.03.2013, ako aj na judikatúru súdu všeobecných súdov, z ktorých podľa sťažovateľa vyplýval záver, že v danom prípade mala byť obnova konania povolená v zmysle § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. (ďalej zákon o ústavnom súde). Krajský súd tak podľa sťažovateľa svojim rozhodnutím porušil jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p> <p>Krajský súd vo vyjadrení k návrhu poukázal na skutočnosť, že sťažovateľovi bol za použitia § 39 ods. 1 Trestného zákona mimoriadne znížený trest odňatia slobody, pričom v zmysle bodu III. stanoviska najvyššieho súdu č. Tpj 44/2013 z 26.11.2013, III.: „Ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21.12.2012 sp. zn. PL. ÚS 106/2011 vyhláseného v Zb. zák. SR pod č. 428/2012 dňa 21.12.2012 sa nepoužije.“</p>
ratio decidendi	<p>Pokiaľ ide stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013 (ďalej len „stanovisko trestnoprávneho kolégia“), v jeho bode II je ustálené, že v prípade rozhodovania o návrhu na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení, a z tohto dôvodu všeobecný súd rozhodujúci o návrhu na povolenie obnovy konania už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku a obnovu konania musí povoliť podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde. Citovaný bod II stanoviska trestnoprávneho kolégia, ktoré súvisí s aplikáciou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. decembra 2012 (nález o asperačnej zásade), zabezpečuje v zmysle zjednocujúceho stanoviska ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 dotknutým</p>

	<p>fyzickým osobám plnohodnotnú ochranu ich základných práv a slobôd, a preto je v plnom rozsahu aplikovateľný nielen v konaniach pred všeobecnými súdmi, ale aj v konaniach pred ústavným súdom.</p> <p>Výnimkou z tohto právneho názoru uvedeného v bode II stanoviska trestnoprávneho kolégia, s ktorým sa stotožnil aj ústavný súd vo svojom zjednocujúcom stanovisku, je prípad, ak pri ukladaní trestu odňatia slobody pri trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012 („asperačná zásada“, pozn.) boli použité ustanovenia § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody. V takomto prípade nedôjde k aplikácii § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde.</p> <p>Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že konajúce súdy pri ukladaní trestu sťažovateľovi v pôvodnom trestnom konaní aplikovali tak § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, ako aj (okrem ďalších ustanovení Trestného zákona, pozn.) § 39 ods. 1 a 3 Trestného zákona, t. j. použili ustanovenia upravujúce mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody. Vo veci sťažovateľa teda došlo k právnej situácii, ktorú predpokladá bod III stanoviska trestnoprávneho kolégia, s ktorého obsahom sa konajúci krajský súd stotožnil v podanom vyjadrení.</p> <p>Na základe uvedeného sa ústavný súd stotožnil s ústavne konformným výkladom príslušných ustanovení Trestného poriadku a zákona o ústavnom súde obsiahnutým v bode III trestnoprávneho kolégia a dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo byť zasiahnuté do práv označených sťažovateľom.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené neboli.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PLz. ÚS 2/2014</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 404/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Sergej Kohut</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>15. januára 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 10 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti uzneseniu obecného zastupiteľstva, v zmysle ktorej mu bola ako starostovi obce uložená pokuta a povinnosť vzdať sa funkcie konateľa spoločnosti podľa čl. 10 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z.z.</p> <p>V ústavnej sťažnosti sťažovateľ okrem iného namietal, že predmetné uznesenie je nepreskúmateľné, nakoľko uložená pokuta nebola vyjadrená pevnou sumou, ale v napadnutom uznesení bolo uvedené, že pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej šesť násobku mesačného platu verejného funkcionára.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil, že z titulu jeho postavenia ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti musí pri uplatňovaní svojej právomoci brať zreteľ aj na dodržiavanie procesných zásad zaručujúcich právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 a nasl. Ústavy slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).</p> <p>Vzhľadom na túto skutočnosť skúmal v danej veci aj výhrady sťažovateľa smerujúce voči nedostatkom formy napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd v tomto konaní totiž nemôže posúdiť, či sa navrhovateľ skutočne dopustil konania, ktoré je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, bez toho, aby najskôr posúdil, či je preskúmateľné (čo sa týka formy) samotné rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci (v danom prípade zastupiteľstva).</p> <p>Vychádzajúc z výroku (o čom a ako rozhodol) napadnutého rozhodnutia, dospel ústavný</p>

	<p>súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva je nevykonateľné (čo sa týka jeho výroku). Napriek dikcii čl. 9 ods. 10 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu „pokuta sa ukladá v sume...“ v samotnom rozhodnutí pokuta uložená navrhovateľovi nebola určená v konkrétnej čiastke, ale iba tak, že „... ukladá... pokutu v sume zodpovedajúcej šesť násobku mesačného platu verejného funkcionára...“. Výrok rozhodnutia (o čom a ako rozhodol) tvorí jeho jadro, a preto musí byť zásadne presný, konkrétny a vykonateľný. Musí teda presne určovať práva a povinnosti účastníkov konania (v danom prípade stanovenú povinnosť pre navrhovateľa).</p> <p>Ak napadnuté rozhodnutie zastupiteľstva neobsahovalo konkrétnu výšku pokuty, ktorá bola uložená navrhovateľovi, bolo toto napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a nevykonateľné.</p> <p><u>Ústavný súd preto napadnuté uznesenie zrušil.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 356/08, IV. ÚS 1/07

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	II. ÚS 443/2014
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o s'ťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	6. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v odvolacom konaní proti rozsudku okresného súdu o nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktoré odvolacie konanie sa začalo v roku 2011.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zistil, že dňa 22. februára 2011 bol krajskému súdu predložený spis na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Dňa 20. decembra 2011 krajský súd uznesením napadnutý rozsudok okresného súdu v časti zrušil a v tejto časti mu vec vrátil na ďalšie konanie. Dňa 20. januára 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.</p> <p>Dňa 15. februára 2012 bola ústavnému súdu doručená prvá sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy pred národným orgánom zaručeného čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, ktoré boli porušené postupom krajského súdu vo vyššie uvedenom konaní.</p> <p>Dňa 22. januára 2013 ústavný súd sťažnosť sťažovateľa prijal na ďalšie konanie, pokiaľ však ide o namietané porušení základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd následne zrušil uznesenie krajského súdu a vec bola krajskému súdu vrátená na ďalšie konanie, avšak už pod novou spisovou značkou.</p> <p>Sťažovateľ však v tejto (v poradí druhej) ústavnej sťažnosti namietal porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov v odvolacom konaní, ktoré označil spisovou značkou konania pred prvým nálezom ústavného súdu. Keďže ústavný súd o tomto</p>

	konaní už rozhodol, predmetná sťažnosť nie je prípustná (§ 24 písm. a) zák. č. 38/1993 Z.z.). Ústavný súd preto už nemohol prihliadnuť na pozmenený návrh sťažovateľa, ktorý vo svojom stanovisku z 30. septembra 2014 za napadnuté konanie označil už postup krajského súdu v konaní vedenom po prvom náleze ústavného súdu. <u>Vzhlľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 369/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresných súdov a krajského súdu v konaní o ochranu osobnosti, ktoré sa začalo v roku 2004. Predmetná vec bola z pôvodného okresného súdu (OS I) postúpená na miestne príslušný okresný súd (OS II), pričom v dôsledku zmenu právnej úpravy týkajúcej sa organizácie súdov prešla vec na tretí okresný súd (OS III). OS III vec nedôvodne postúpil pôvodnému OS I, odkiaľ sa mu vrátila ako vecne a miestne príslušnému súdu. V čase podania ústavnej sťažnosti sa vo veci viedlo odvolacie konanie na krajskom súde.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka posudzovaných súdnych konaní, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom súdov a poukázal na to, že povaha veci si vyžaduje osobitnú starostlivosť o naplnenie účelu konania a všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. a) pokiaľ ide o postup OS I, ústavný súd sa ním nemohol zaoberať, pretože ústavná sťažnosť bola podaná po lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. b) ústavný súd ďalej konštatoval, že predmetom jeho prieskumu je postup OS II a OS III, pretože výkon súdnictva z v poradí druhého súdu prešiel zo zákona na tretí súd, a tým sú kontinuitne zachované účinky postupu danej veci. Vo vzťahu k postupu uvedených súdov ústavný súd v prvom rade konštatuje, že tieto súdy boli v napadnutom konaní bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov dlhodobo nečinné spolu po dobu viac ako dva roky a osem mesiacov. Napadnuté konanie pritom trvá celkovo už takmer 10 rokov (z toho osem rokov na okresných súdoch), vzhľadom k čomu nemožno hovoriť ani efektívnosti tohto konania. c) pokiaľ ide o postup krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že trvanie napadnutého odvolacieho konania takmer dva roky, bolo v kontexte celkového trvania konania už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Na krajskom súde pritom sedemnást' mesiacov nebol vykonaný ani jediný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal. <u>Vzhlľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</u>

	<p>postupom OS II, OS III a krajského súdu porušené boli a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 3 500 € vo vzťahu k OS III a vo výške 1 000 € vo vzťahu ku krajskému súdu a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 622/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktoré sa začalo v roku 2010.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný po dobu viac ako jedného roka, kedy vo veci nevykonal žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 1 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vzhľadom na to, že ešte pred rozhodnutím ústavného súdu bolo konanie na okresnom súde zastavené, neprichádzalo do úvahy rozhodnutie o návrhu sťažovateľa, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 74/2014
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, ktoré sa začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vec je po skutkovej stránke nepochybne zložitejšia, pretože odporca sa nachádzal vo väznici mimo štátu Európskej únie, resp. neskôr vo väznici cudzieho štátu, aj keď v rámci Európskej únie. Napriek tomu však ústavný súd nemôže zdĺhavý priebeh napadnutého konania pripísať iba na vrub zložitosti veci, na túto okolnosť však prihliadol pri určení primeraného zadost'učinenia. Po právnej stránke nemožno danú vec považovať za zložitú.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že k predĺženiu konania prispela aj samotná sťažovateľka najmä tým, že súdny poplatok zaplatila až sedem mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol jej návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov zamietnutý. Okrem uvedeného sťažovateľka niekoľko mesiacov z neznámych dôvodov neprevzala zásielku okresného súdu, a tým v určitom štádiu tiež prispela k neefektívnosti napadnutého konania. Na uvedené správanie sťažovateľky ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatoval, že trvanie napadnutého na súde prvého stupňa viac ako 5 rokov bez meritórneho rozhodnutia je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Okresný súd bol však v danej veci aj krátkodobo nečinný (napr. od 2. novembra 2011 do 12. marca 2012) a jeho činnosť bola neefektívna. Okresný súd totiž bez uvedenia dôvodu opakovane odročil už nariadené pojednávania, v rámci súčinnosti s inými štátnymi orgánmi požiadal o dokumenty, ktoré už boli založené v spise a písomné vyhotovenie čiastočného rozsudku trvalo takmer štyri mesiace. Na vrub okresnému súdu treba rozhodne pričítať aj skutočnosť, že ministerstvo spravodlivosti mu muselo vrátiť „na dopracovanie“ písomnosti „určené na doručenie Turecku“, ktoré písomnosti boli opätovne ministerstvu spravodlivosti doručené až po šiestich mesiacoch.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadost'učinenie vo výške 1 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 454/2014
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. november 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní zaplatenie sumy 93 €, ktoré sa začalo v roku 2011.

ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nie je právne zložitá. V danom prípade tiež nemožno hovoriť o takej faktickej zložitosti veci, ktorou by bolo možné odôvodniť doterajší neprimerane dlhý čas konania okresného súdu.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky v preskúmvanej veci ústavný súd zistil, že správanie sťažovateľky v napadnutom konaní nemalo zásadnejší vplyv na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a dospel k záveru, že so zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, v ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté vo veci samej, došlo v konaní okresného súdu jeho neefektívnou činnosťou pri doručovaní platobného rozkazu, ako aj jeho nečinnosťou v období od augusta 2013 do mája 2014 k zbytočným prieťahom.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v časti sťažovateľkou požadovaného finančného zadost'učinenia vo výške 3 000 €, keďže finančné zadost'učinenie v danom prípade neprichádza do úvahy, a to predovšetkým s ohľadom na sumu (93 €), ktorej zaplatenie tvorí v napadnutom konaní predmet sporu a ktorá je zjavne bagatel'ná.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 496/2014
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie ceny diela, ktoré sa začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pri posúdení veci z hľadiska jej zložitosti, ústavný súd nezistil právnu zložitost' konania. V danom prípade tiež nejde o takú faktickú zložitost' veci, ktorou by bolo možné odôvodniť neprimerane dlhý čas konania (jedenásť rokov bez rozhodnutia vo veci samej).</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný konštatuje, že sťažovateľka nijako neprispela k zbytočným prieťahom v označenom konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu a konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska je už samo osebe neakceptovateľné, aby vo veci nebolo rozhodnuté ani po 11 rokoch od začatie konania. Okrem toho bol okresný súd v konaní nečinný a jeho postup bol aj neefektívny.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadost'učinenie vo výške 4 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***
--	-----

spisová značka	II. ÚS 451/2014
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie ceny diela, ktoré začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitost'ou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Pre rozhodnutie v merite veci síce bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie, čo bezpochyby malo vplyv na priebeh konania, táto okolnosť však sama osebe nie je v zásade spôsobilá odôvodniť doterajšiu dĺžku konania</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by významne ovplyvnili doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že tento bol poznamenaný opakovanou neodôvodnenou krátkodobou (január až september 2010, december 2010 až apríl 2011), ako aj dlhšie trvajúcou nečinnost'ou (november 2011 až október 2013, október 2013 až máj 2014), keď okresný súd nevykonal žiadny relevantný úkon smerujúci k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky. Namietané konanie je poznačené aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnost'ou okresného súdu, ktorý až po niekoľkých výzvach sťažovateľky ustanovil vo veci znalca z oboru písomoznalectva.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 29/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	11. decembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom krajského súdu v trestnom konaní a to v časti týkajúcej sa priznania odmeny a náhrady hotových výdavkov sťažovateľke, ktorá bola v tomto konaní ustanovená za obhajkyňu obžalovaného. Návrh na rozhodnutie o odmene a náhrade hotových výdavkov bol okresnému súdu doručený dňa 29.1.2008.

ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vec nebola právne ani skutkovo zložitá.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v predmetnej veci a zistil, že krajský súd takmer štyri roky nevykonal v podstate žiadne úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas súdneho konania nachádzala.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že krajský súd porušil základné právo sťažovateľky, aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných priesťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal právo na finančné zadost'učinenie vo výške 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Vzhľadom ku skutočnosti, že v čase rozhodovania ústavného súdu už bolo o nároku sťažovateľky rozhodnuté, neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať vo veci bez zbytočných priesťahov.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 305/2014
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	11. decembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného a krajského súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré sa začalo v roku 2007.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľov v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom:</p> <p>a) okresného súdu – konanie na tomto súde trvá 7 rokov, čo je už samo osebe neprimerané. Okresný súd bol pritom v konaní nečinný spolu po dobu viac ako jedného roka a jeho postup bol aj neefektívny a nesústredený, keď odvolací súd musel z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu prvostupňovým súdom, ako aj pre nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozsudku niektoré rozhodnutia okresného súdu zrušiť.</p> <p>b) krajského súdu – v priebehu siedmich rokov sa vec viackrát nachádzala na krajskom súde z dôvodu opravných prostriedkov sťažovateľov, pričom v priebehu odvolacích konaní bol krajský súd nečinný spolu po dobu 16 mesiacov.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného a krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov finančné zadost'učinenie vo vzťahu k okresnému súdu vo výške 1 500 € a vo vzťahu ku krajskému súdu vo výške 1 000 €</u></p>

	<u>a právo na náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 191/2014
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	22. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného a krajského súdu v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy z titulu porušenia práva na ochranu osobnosti, ktoré sa začalo v roku 1993.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaných súdnych konaní, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. 2. Pri hodnotení správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného a krajského súdu a predovšetkým poukazuje na to, že sa samotná skutočnosť, že konanie bez rozhodnutia vi veci trvá už 21 rokov, je ústavne neakceptovateľná. Okresný súd bol pritom v konaní opakovane nečinný a to spolu po dobu 10 rokov, kedy vo veci nevykonal prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v danej veci nachádzala. Rovnako postup krajského súdu bol neprímerane zdĺhavý, pričom aj krajský súd bol v napadnutom konaní nečinný minimálne 2,5 roka. <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že okresný a krajský súd porušili základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo vzťahu k okresnému súdu vo výške 8 000 € a vo vzťahu ku krajskému súdu vo výške 2 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Vzhľadom k tomu, že v čase rozhodnutia ústavného súdu už krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľky rozsudkom, neprichádzalo do úvahy rozhodnutie o návrhu sťažovateľky, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu

Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.